

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาคนไปวัดอยากไปฟังธรรม เพราะหลวงตาท่านบอกเลย เห็นไหม

“โลกฟังอยู่ทุกวัน โลกได้ยินอยู่ทุกวัน แต่ธรรมะไม่ค่อยได้ยิน”

เราได้ยินธรรมอยู่ เราได้ยินธรรมทางวิทยุ ธรรมอย่างนั้น สภาธรรมอย่างนั้น คืออ่านหนังสือให้ฟังใจ แต่ถ้าเป็นธรรมจริงๆ นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้เสียดละ โลกเราจะอยู่ได้ด้วยการเสียดละ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดจากการเสียดละทาน

การเสียดละ เห็นไหม มันฝืนกับความรู้สึกของตัวเองนะ แต่เวลาเราทุกข์นี้ทุกข์จากข้างนอก มันเป็นเรื่องแวดล้อม มันเป็นเรื่องจากสภาวะสังคม แต่ความทุกข์ในใจเรา สังคมจะรุ่มเย็นเป็นสุข สังคมจะเดือดร้อน ทุกข์ก็เป็นทุกข์ประจำใจเรานั้นแหละ ถ้าทุกข์ประจำใจเรา ถ้าเราแก้ไขทุกข์ในหัวใจของเรา เห็นไหม การแก้ไขทุกข์ในหัวใจเรามันมีการเสียดละ

การเสียดละคือการเปิดกว้างให้หัวใจได้ถ่ายเท อารมณ์ความรู้สึกที่หมักหมมในหัวใจสำคัญมากเลย สิ่งที่เสียดละ เห็นไหม แต่ถ้าเป็นทิลุฆิมานะ เป็นความเห็นของโลก เขาว่าผู้นี้เป็นผู้ที่เสียดเปรียบ ผู้นี้เป็นผู้ที่โดนเอารัดเอาเปรียบ เขามองด้วยสายตาของเขา นะ แต่ผู้ที่เสียดละ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเสียดละนะ เวลาเป็นกระต่าย เป็นต่างๆ กระโดดเข้ากองไฟ เสียดละชีวิตเลยนะ

คนที่เสียดละชีวิตเราเพื่อชีวิตของคนอื่นได้ หัวใจต้องมีคุณธรรมมากเลย ในหัวใจต้องมีคุณธรรม เห็นไหม แต่คนที่จิตใจหยาบเขามองไม่เห็นคุณธรรมในหัวใจอันนี้ เขาว่าเป็นการเสียดเปรียบไป เป็นการโดนเอารัดเอาเปรียบ

การเอารัดเอาเปรียบเป็นเรื่องของกิเลสนะ แต่เป็นเรื่องของคุณธรรม เรื่องในหัวใจ เราเสียดละเพื่อผลประโยชน์ของเราใจ เวลาเสียดละแล้วมันมีความสุขในใจ

ความสุขจากการเสียดลอย่างนี้ การเสียดลบ่อยครั้งเข้า จนหัวใจมันฝึกฝน หัวใจนี้มันทำโดยความปกติของเขา ความปกติ เสียดลจนเป็นความปกติ เขาทำได้โดยความสบายใจ มีความสุขของเขา แต่คนที่จิตใจหยาบ จิตใจที่ต้องการเอารัดเอาเปรียบ มันเห็นว่าเป็นการเสียดลเปรียบเทียบ เป็นการต่างๆ

คำว่าเสียดลเปรียบนะมันเสียดลเปรียบกิเลส มันเสียดลเปรียบกิเลสในหัวใจของมัน กิเลสในหัวใจของมันเหยียบย่ำนะ เหยียบย่ำหัวใจของเราเอง แต่เราไม่เข้าใจว่ากิเลสเหยียบย่ำหัวใจของเรานะ เรากลับไปคิดว่าเรานี้เป็นผู้ที่มีปัญญา เราเป็นผู้ที่เอาตัวรอดได้ ความเอาตัวรอดได้ของเขาเห็นไหม เขาจะเอาตัวรอดไม่ได้เลย เพราะอะไร?

สิ่งที่เอาตัวรอดนะ คนจะจิตใจเข้มแข็ง คำว่าเข้มแข็งคือก้าวร้าว ความก้าวร้าว ความเข้มแข็ง คุณผู้ที่มีอิทธิพล หัวใจเขาจะก้าวร้าว มีความเข้มแข็งของเขา แต่ความเข้มแข็งอย่างนี้จิตได้สำนึกมันว่าแหวนะ จิตได้สำนึกนี้ไปไหนไม่รอดหรอก แต่ถ้าคนที่มีความคุณธรรมในหัวใจ มันไม่มีจิตได้สำนึกอะไร เพราะจิตได้สำนึก จิตก่อนสำนึกมันเป็นอันเดียวกัน

มันชำระความสะอาดตั้งแต่ชั้นบนลงไปจนชั้นกลาง จนชั้นล่าง จนเป็นชั้นเดียวกัน คือความสะอาดบริสุทธิ์เหมือนกัน มันไม่มีจิตได้สำนึกใจ มันไม่มีความเสียวออกหัวใจ ในหัวใจจะไม่มีการเสียวออก จะไม่มีอะไรมาบังคับจิตใจดวงนั้น จิตใจดวงนั้นจะมีอิสระของเขาในจิตใจดวงนั้น เห็นไหม

ถ้าจิตดวงนั้นมีการกระทำ นี่การฟังธรรม ฟังธรรมจากใจ ถ้าใจมีการฟังธรรม ผู้สูงกว่า ผู้ที่มีจิตใจเป็นคุณธรรมจะดึงเรา จะชักลากเรา จะชักลากให้เรากระทำ เราจะมีความปลงเลศสังสัย เราไม่มีความมั่นใจ เราจะทำอะไรด้วยความวิตกกังวล เห็นไหม แต่ทำเออะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก

“ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

การทำคุณงามความดี ความดีของเรา คุณดีพ่อแม่กับลูก พ่อแม่นี้เสียดลให้ลูก ลูกต้องการสิ่งใดพ่อแม่แสวงหาให้ทั้งนั้นเลย นี่ก็เหมือนกัน พ่อแม่กับลูกเสียดลโดยธรรมชาติ ด้วยความรักของพ่อแม่ ความรักของพ่อแม่เป็นความรักที่ไม่มีโทษ ที่ไม่มี

อะไรแอบแฝง ความรักของพ่อแม่เป็นความรักที่บริสุทธิ์ ความเมตตาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสะอาดบริสุทธิ์ยิ่งกว่านั้นอีก

ความเมตตาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รื้อสัดวุ่นสัดว่ เห็นใหม่ พ่อแม่ก็รักลูก พ่อแม่ก็แสวงหา พ่อแม่ก็เป็นห่วงเป็นใย มันมีความผูกพัน เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ที่ไหนมีรักที่นั่นมีทุกข์”

ถ้ามีความรัก ความผูกพัน มีความทุกข์ไปหมดแหละ แต่ถ้าเป็นธรรมนะมันเข้าใจ มันมีความเมตตา ความสงสาร มีความเกื้อกูลกัน แต่สังขารมันต้องเป็นไปแบบนี้ สังขารมันจะหมุนเวียนไปตามธรรมชาติของมัน ชีวิตที่เกิดขึ้นมาต้องมีชีวิตอยู่ชั่วคราว แล้วต้องสิ้นไปเป็นธรรมดา คนเรานี้มรณานุสติ มีความตายอยู่ข้างหน้า

ความตายรอเราอยู่ข้างหน้า การเกิด ทุกคนเกิดมาโดยที่ไม่มีความรู้สึกตัว แต่การตายทุกคนวิตกกังวลไปทั้งนั้นเลย นี่ความตาย เห็นใหม่ แต่ถ้าจิตมีคุณธรรมนะ ศีลธรรม จริยธรรมทำให้เราเข้ามาในศาสนา

ศีลธรรม จริยธรรม.. คนที่มีศีลธรรม มีจริยธรรม เห็นใหม่ ประเพณีวัฒนธรรม บังคับ ศีลธรรมถ้าพูดถึงมีความเข้มแข็ง เข้มแข็งกว่ากฎหมายอีก กฎหมายถ้าจับผิดไม่ได้ กฎหมายตามไม่ทัน เขายังรอดพ้นจากมือของกฎหมายไป แต่ศีลธรรมนี้สังคมลงโทษ สังคมเขาไม่เห็นด้วย เพราะศีลธรรมในสังคมนั้น เขาว่าสิ่งนั้นเป็นความบกพร่อง

สิ่งที่เป็นการกระทำนั้นเป็นคุณงามความดี ถ้าเราไปทำสิ่งที่ว่าขัดแย้งกับเขา เขามองเราด้วยสายตาที่แปลกแยก พอมองด้วยสายตาที่แปลกแยก เราอยู่ในสังคมอย่างนั้น เราก็เก้อๆ เจินๆ แต่เวลาหน้าฉากก็ทำว่าเราไม่วิตกกังวล แต่ในจิตใต้สำนึกมันเป็นธรรมดา จิตใต้สำนึกมันมีทั้งนั้นแหละ

นี่ศีลธรรม จริยธรรม ประเพณีวัฒนธรรมที่บังคับให้เราทำคุณงามความดี แต่คุณธรรมในหัวใจของเรานั้นละเอียดกว่านั้นนะ.. ศีลธรรม จริยธรรม คุณิคนเราเกิดมา อย่างเช่นอนาถบิณฑิกเศรษฐี นี่เวลาสร้างเซตวัน เห็นใหม่ เอาเงินนี้ไปหมดเลยนะ เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี แต่ถึงเวลาคราวทุกข์คราวยาก สมบัติที่ฝังดินไว้ น้ำท่วมมันกัดเซาะใส่ ฝังหายไปหมดเลย คนเราจะมั่งมีศรีสุขมันเป็นวาระ เป็นคราวไฉน

นี่ก็เหมือนกัน ในการกระทำของเรา สิ่งที่เราจะเสียดละทาน เสียดละทาน สิ่งที่เราหา หามาด้วยหยาดเหงื่อของเราเนะ เราเสียดละออกไป เห็นใหม่ นี่เจตนา การเสียดละ ตั้งแต่เริ่มต้น มีเจตนา มีความพอใจ มีการกระทำ ปฏิภาห ขณะให้ ให้แล้ว สิ่งต่างๆ ขณะให้ใช้ใหม่เราฝึกฝน ใหม่ๆ มันต้องมีการขัดแย้งเป็นธรรมดา

เพราะการกระทำทุกคน ดูพระปฏิบัติ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ เห็นใหม่ สิ่งที่เราสร้างมาเป็นพระโพธิสัตว์ เวลาปฏิบัติ ๖ ปียังต้องลองผิดลองถูก ยังต้องไปพิสูจน์หัวใจให้มันเข้มแข็งนะ ยังวิตกกังวล จะเป็นไปได้หรือไม่ได้ นี่มีความคิดตลอดเวลา แล้วของเรา เรามีกิเลสในหัวใจ ทำไม่จะไม่คิดขัดแย้ง ไม่คิดโต้แย้งในหัวใจ มันมีเป็นธรรมดา

เริ่มต้นนี้ถ้าเราไม่ได้ฝึก มันจะมีอำนาจเหนือกว่า มันจะ कुछยังไม่ให้เรามีการกระทำ แต่ถ้าเราฝึกบ่อยๆ ครั้ง บ่อยๆ ครั้งเข้าเนะ สิ่งต่างๆ ทำบ่อยครั้ง ทำจนเป็นเรื่องปกติ เรื่องธรรมดา ธรรมดาเนะ เราไม่มีเราก้ให้ได้ เราให้อารมณ์ ความรู้สึก นีออนุโมทนาทาน อนุโมทนาไปกับเขา สิ่งใดเรามีขนาดไหน เราหามาได้แค่ไหนก็แค่นั้น ก็แค่นั้น

นี่มันเป็นสิ่งที่ดีที่สุดของเราแล้วเนะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการ หลวงตา ท่านพูดเลยเนะ เขาได้ ๕ ได้ ๑๐ มานะ ของดีๆ วิเศษเนะ เขาต้องถวายพระก่อน พระเรานี่ เขาถวาย พระเราหัวโล้นๆ ยังไปมีเครื่องยนต์กลไกแข่งกับโลกเขา

นี่ไงเขาเสียดละมา เขาเห็นพระเป็นผู้ประพฤติพรหมจรรย์ เขาเสียดละของเขา ได้ ๕ ได้ ๑๐ มานะ สิ่งใดที่เป็นของดีที่สุดของเขา เขาถวายพระก่อน สิ่งที่เขาถวายพระก็เป็นของดีของดีของเขา เขามาถวายพระ แล้วพระไม่มีความรู้สึกเลยหรือ? ไม่มีความคำนึงถึงหัวใจของเขาบ้างเลยหรือ? นี่ยังไปแข่งขันกับเขา ไปแข่งขันการดำรงชีวิตใจ

การดำรงชีวิตแบบโลก การดำรงชีวิตแบบธรรม เห็นใหม่ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า

“สิ่งต่างๆ การดำรงชีวิตเหมือนกับให้หยอดล้อเกวียนเพื่อให้มันเป็นไปได้อ”

ในการประพฤติปฏิบัติ เรามีสิ่งที่ดีที่มีประโยชน์มากกว่านี้เนะ นี้คุณธรรมในหัวใจถ้ามันเกิดขึ้นมามันมีความสุขของมัน ความสุขนะแค่จิตเป็นสมาธิ

ตอนนี้ เห็นไหม “นิพพานกับนิทาน”

นิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิพพานถึงขั้นสุดแห่งทุกข์

นิทานไง นิทานคือความรู้สึก คือความเห็นของเขา นี่สิ่งที่ว่าว่างๆ ว่างๆ เป็นนิพพาน

นิพพานกับนิทานมันคนละเรื่องกันนะ นิพพานคือความสุขจริง นิพพานมันสุขเพราะอะไร? สุขเพราะมันมีการเสียสละ มันมีการกระทำ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรมานตน พยายามพิสูจน้อยู่ ๖ ปี พิสูจนี่อันนั้นคืออะไร? อันนั้นคือการลงทุนลงแรงนะ เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ปฏิบัติมา

เราฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามานี้เป็นนิทาน แล้วก็คาดหมายกันไป ถ้านิพพานแบบนิทานของเรา มันก็เป็นการสร้างภาพ เป็นการสร้างเรื่อง สร้างให้เป็นแต่มันไม่เป็นหรอก มันไม่เป็นความจริงได้อย่างนั้นหรอก สิ่งที่ไม่เป็นความจริงอย่างนั้นเพราะอะไร? เพราะเราไม่ได้ฝึกฝน เพราะอินทรีย์ของเรา พละคือหัวใจของเรา มันอ่อนแอ อ่อนแอแล้วไปเชื่อ

นี่ในเวลาพระพุทธ เวลาพระเทศนาว่าการเชื่อไปหมดเลย แล้วเทวทัต อชาตศัตรูนี้ฆ่าพ่อเลย ขนาดอชาตศัตรูบอกเลยบอกว่า

“เป็นลูก เมื่อไหร่มันก็ได้สมบัติอยู่แล้ว”

“อ้าว.. แล้วถ้าลูกตายก่อนล่ะ?”

คูสิ คูเทวทัตยังมีเหตุผลโต้แย้งได้ แล้วเราก็ก็น่าเชื่อเข้าไปได้ เห็นไหม นี่เทวทัตพูดนะ แล้วถ้าพระพูดๆ พระพูดอย่างไร? พระพูด.. การเสียสละของเรา เสียสละแล้วสิ้นเสียสละจากมือเราไปคือจบสิ้นกระบวนการ การเสียสละอย่างนี้แล้ว เสียสละเพื่ออะไร? เพื่อหัวใจของเราไง ได้ฝึกฝนใจของเราไง คูสิเขาออกกำลังกายกัน วิ่งตอนเช้ากันนี่เขาได้อะไรขึ้นมา เขาได้กำลังกายของเขา ร่างกายของเขาแข็งแรงขึ้นมา ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

หัวใจของเรา เราเสียสละของเราเพื่อให้มันเข้มแข็งขึ้นมา เห็นไหม ในปัจจุบันนี้ นี่สมัยเมื่อก่อนเรายังเป็นเด็กๆ อยู่ คุณติความเข้มแข็งของศีลธรรมจริยธรรมนะ ในสังคมของเรา ในชาวพุทธเขาเสียสละทานกัน ถึงวันพระวันเจ้าก็ไปวัดไปวากันนะ เดียวนี้วันพระวันเจ้าไม่รู้จัก ไม่ทำอะไรทั้งสิ้นเลย เป็นคนรุ่นใหม่ไม่นับถือศาสนาใดทั้งสิ้น ศาสนาเป็นของครีของล้ำสมัย ตัวเราเองเป็นผู้ที่ทันสมัย ทันกิเลสใจ ให้กิเลสมันเหยียบย่ำไป

ของที่มีคุณประโยชน์ ของที่มีคุณงามความดี เห็นไหม คุณงามความดีคือปรารถนาดี ความดี ความห่วงหาอาทรต่อกัน นี่เป็นความดีของเรื่องหัวใจ มันเป็นค่าของน้ำใจใจ ค่าของน้ำใจมันเกิดขึ้นมา นี่คุณติเด็กของเรามีการศึกษาขึ้นมา เด็กของเราเป็นคนฉลาด เราว่าเด็กของเราดี แต่เด็กของเรามาฉลาดด้วย แล้วมีคุณงามความดี นี่ค่าน้ำใจ

ค่าน้ำใจคือเอื้ออาทรต่อกัน มีความเสียสละต่อกัน มีความเมตตาต่อกัน นี่เป็นค่าน้ำใจนะ ค่าน้ำใจมันฝึกยาก มันสร้างได้ยากกว่าวัตถุ วัตถุนี้มันสร้างได้ง่ายๆ ทั้งนั้นแหละ การว่าเสียสละทานๆ อาศัยวัตถุไปก่อน เพราะค่าน้ำใจของเรามันไม่มี ค่าน้ำใจของเราเราไม่เห็นคุณค่าของมัน เห็นไหม

ดูชาวตะวันตกเขามาเที่ยววัฒนธรรมดี เขามาแสวงหา เขามาเที่ยวศีลธรรมจริยธรรมของเรา เขาเห็นคุณค่านะ เขาเห็นคุณค่าเพราะอะไร? เพราะนี่สิ่งที่เป็นความเอื้ออาทร ความเกื้อกูลกันในหัวใจ ในสังคมที่ความเมตตากรุณาต่อกัน มันทำให้ชีวิตของเราไม่หวาดระแวง คุณติเวลาเด็กๆ มันพูด เห็นไหม นี่สังคมลงโทษเรา ฆูนก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ สังคมลงโทษเรา ประชดสังคม ทำร้ายก้าวร้าว ทำลายแต่คนอื่นเพื่อประชดสังคม

นี่ก็เหมือนกัน แต่สังคมนีเพราะอะไร? เพราะถ้าใจเรามีคุณค่า ใจเรามีการกระทำขึ้นมา สังคมนี ศีลธรรมจริยธรรมตกผลึกมาจากปู่ ย่า ตา ยาย ของเราที่แสวงหามา ครุบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่าง แล้วเราทำ นี่ทำดีต้องได้ดี การเสียสละเป็นประโยชน์ทั้งนั้นแหละ พอเสียสละออกไปแล้วมันไม่แก่งแย่งกัน

การหมายปอง การต้องการแสวงหา การแย่งชิงกัน มันจะทำให้สังคมเกิดการกระทบกระเทือนกันไปแน่นอน แต่ถ้ามีการเสียสละ แล้วใครจะเสียสละได้มากได้น้อยล่ะ? นี่มันก็อย่างที่ว่ามันแหละ สังคมของโลก เห็นไหม พูดอย่างหนึ่ง คิดอย่างหนึ่ง ทำ

อีกอย่างหนึ่ง เพราะอะไร? เพราะกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจไป ใส่แต่หน้ากากเข้าหากัน

นี่หน้ากากของเราละ อเสวนา จ พาลานํ ปณฺฑิตานญจ เสวนา เราไม่คบคนพาล เราจะคบบัณฑิต เราคบเพื่อนดี คู่สังคม คู่คนๆ นั้นให้คู่มุมู่เพื่อนเขา เขาคบเพื่อนอย่างไร นิสัยเขาจะเป็นอย่างนั้น เพราะเขาชอบอย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าเราคบจากข้างนอก เราต้องคบจากข้างใน ความคิดของเรา ถ้ามันคิดแต่เห็นแก่ตัว คิดแต่เบียดเบียนคนอื่น เห็นไหม นี่เราคบเพื่อนที่เป็นคนพาลแล้ว ถ้าเราคบเพื่อนที่เป็นคุณธรรม คบเพื่อนที่มีการเสียดสละ คบต่างๆ คบกันเสียดสละ เสียดสละ แล้วมันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา เสียดสละขึ้นมาหัวใจมันสะอาด หัวใจมันผ่องแผ้ว

ดูเวลาคนเราสกปรกโสโครก เขาทำความสะอาดขึ้นมา เขายังมีความสะอาดขึ้นมาในตัวของเขา นี่หัวใจของเรามันสกปรกด้วยอวิชชา มันสกปรกด้วยความตระหนี่ถี่เหนียว มันสกปรกด้วยการยึดมั่นถือมั่น นี่เราเสียดสละออกไปก็เพื่อฝึกฝนมัน ทำความสะอาดของมันขึ้นมา

สิ่งที่เสียดสละไปแล้วมันได้อะไรขึ้นมา ก็ได้หัวใจที่เข้มแข็งขึ้นมา หัวใจที่เข้มแข็ง หัวใจที่เห็นคุณธรรม หัวใจที่มันมีมาตรฐานขึ้นมา มันจะมีคุณค่าขึ้นมา พอมีคุณค่าขึ้นมา มันจะศึกษาแสวงหาธรรมะ

ธรรมะ เห็นไหม ดูเวลาครูบาอาจารย์เทศน์ว่าการ ถ้าคนที่ใจเป็นธรรมนะ เวลาพูดขึ้นมาเป็นสังฆธรรม มันสะท้อนหัวใจนะ น้ำหูน้ำตาไหล นี้อย่างนี้มันสะท้อนหัวใจ สะท้อนหัวใจมันก็สะท้อนกิเลส คือว่ากิเลสมันอยู่ที่หัวใจ กิเลสมันอยู่ในจิตใต้สำนึกของเรานั้นละ กิเลสไม่ได้อยู่ที่ผิวๆ นี้นะ

ผิวๆ นี่เป็นความคิด เป็นสิ่งที่เป็นการศึกษา คนที่มีปัญญามาก การศึกษามาก แต่คนที่เป็นคนดีละ? คนดีมันมาจากหัวใจนี่ไง ถ้าคนดีมันมาจากหัวใจ นี่ปัญญาที่ได้ศึกษามันจะเป็นประโยชน์มากเลย เพราะปัญญานี้มันช่วยเหลือเกื้อกูลโลกได้มาก เกื้อกูลโลกด้วยหัวใจที่เป็นธรรมใจ แต่ถ้าคนนั้นเป็นคนชั่ว มีปัญญามาก มันทำลายมหาศาลเลย

สัตว์ เห็นไหม ดูหัวหน้าสัตว์ ฟุ้งสัตว์เวลามันจะเห็นผู้นำกัน มันต้องต่อสู้ด้วยกำลังของมัน สัตว์มันจะทำลายกันด้วยเขี้ยวด้วยเล็บของมันเท่านั้นแหละ แต่มนุษย์ทำลายด้วยปัญญาะ ทำลายด้วยอุบายวิธีการนะ มันหลอกหลวงเขาหมดเลยนะ แต่ถ้าหัวใจมีคุณธรรมขึ้นมา เห็นไหม ศีลธรรมจริยธรรมมีคุณค่าอย่างนี้

ถ้าเราทำของเรา เราไม่หลอกหลวงใคร ไม่หลอกหลวงแม้แต่ตัวเอง ไม่หลอกหลวงเรา ไม่หลอกหลวงเพราะอะไร? เพราะเราต้องตายข้างหน้านะ เรามีสมบัติอะไรติดมือของเราไป ตัวเราเองเราก็ไม่หลอกหลวง นี่เราหลอกหลวงตัวเองไป ว่าไม่มีวันตาย จะอยู่ค้ำฟ้า เราจะไปทำความดีเอาชาติหน้า จะไปอยู่กับพระศรีอริยเมตไตรย คิดไปเรื่อยเลยเพราะกิเลสมันบังตา

นี่มันหลอกหลวงตัวเอง ถ้ามันหลอกหลวงตัวเองให้ตั้งสติตั้งแต่เดี๋ยวนี้ ตั้งสติสัมปชัญญะเดี๋ยวนี้ ทำบุญกุศลของเรา แล้วหมั่นหาคุณสมบัติของเรา สมบัติของเรา นะ ธรรมะในหัวใจนี้เป็นสมบัติ สิ่งที่แสวงหามันเป็นสมบัติสาธารณะ คนเกิดมา เห็นไหม คูสิสัตว์อยู่ในป่าในเขานะ มันก็หาอยู่หากินของมันตามธรรมชาติของมัน

นี่คูสิเวลาสัตว์ป่ามันไม่มีอาหาร มันรุกล้ำเข้ามาในไร่ในสวนของชาวบ้าน มันมากัดกินพืชในสวนในไร่ของเขา เพราะในป่ามันโดนทำลายมากขึ้นไป สัตว์มันต้องมีอาหารของมัน เราเป็นมนุษย์ เห็นไหม เรามีสมอง เรามีอำนาจาสนา เราเกิดมาพบพุทธศาสนา เราก็หาอยู่หากินของเรานะ ถ้าไม่มีศีลธรรมจริยธรรมก็เหมือนสัตว์ตัวหนึ่งเท่านั้นแหละ

นี่การดำรงชีวิตของคนกับสัตว์มันต่างกันตรงไหน? มันต่างกันถ้ามีศีลธรรม! ศีลธรรม เห็นไหม เพราะมนุษย์มันมีศีลธรรมครอบงำหัวใจ ไม่ให้ปฏิบัติเหมือนสัตว์เดรัจฉาน แล้วเราทำขึ้นมา มันมีศีลธรรมจริยธรรมขึ้นมา แล้วคุณสมบัติของเรา สมบัติที่ควรกระทำ ถ้าตั้งสติขึ้นมาะมันมีคุณค่ามาก

ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกทรัพย์ อริยทรัพย์.. ทรัพย์ทางโลกนี้ ทรัพย์สมบัติของเรา กับอริยทรัพย์ ทรัพย์สมบัติของเราเราหามา ถ้าเราเป็นเจ้านายมัน เราใช้มัน เราดูแลรักษามัน เราไม่เป็นขี้ขี้ขี้มันนะ เราจะไม่วิตกทุกข์ร้อนมาก คุณใช้เวลาคนตระหนี่ถี่เหนียว สมบัติของเขา เขาเป็นทุกข์เป็นร้อนในการดูแลรักษานะ

ในพระไตรปิฎกมีมากมายเลย คนตระหนี่ถี่เหนียวแล้วพระพุทธเจ้าไปโปรด แล้วคนที่เห็นเศรษฐีเสียสละทาน เป็นคนคบคิดเสียสละทานก็เยอะเยอะไปหมดเลย เห็นไหม สมบัติเป็นสมบัติ เจ้าของมันจะใช้อย่างไร ใช้เป็นหรือไม่เป็น ควรใช้อย่างไร แล้วถ้าใช้ เป็นขึ้นมา มันจะสร้างอริยทรัพย์จากภายในขึ้นมา ถ้าใช้ไม่เป็นมันสร้างแต่โทษ สร้างแต่เวรกรรมขึ้นมาในหัวใจที่ใช้ทรัพย์สมบัตินั้น

นี่ถ้าใจมันดี ใช้สมบัติที่ดีขึ้นมา เราฝึกฝนตรงนี้ เสียสละขึ้นมาเพื่อฝึกฝนมัน ใครจะว่าเราเสียเปรียบ เราจะเป็นคนทุกข์คนจน เราจะเป็นคนที่ไม่มีทางออก นั่นเขาว่า แต่ความจริงล่ะ? คนที่เขาว่าๆ นั่นล่ะ เวลามันคอดก เวลามันทุกข์ขึ้นมามันไม่มีทางออกนะ เรานี้มีทางออก ศาสนานี้เป็นศาสนาที่พึ่ง เวลาในสังคม ศาสนานี้มีปัญหาแก้กัน ถ้าเข้ามาบวชมาเรียนแล้วเขาให้อภัยกันหมดแหละ

นี่ศาสนาเป็นที่พึ่ง คนที่ดี คนที่หาทางออกแล้วเป็นที่พึ่ง ศาสนาเป็นที่พักอาศัย ตัวศาสนานะ แล้วศาสนาธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามันสถิตในใจของเราล่ะ? ถ้ามันเข้ามาในใจของเรามันจะเป็นนิพพานจริงๆ นะ ไม่ใช่นิทานที่เราฟังมา ศึกษามา อันนั้นมันนิทาน

นิพพานต้องให้เป็นความจริง ให้เป็นความสุข ปัจจัตตัง สันติภูฏิกโก จะเห็นคุณค่าของศาสนามาก แล้วมีจุดยืนที่มั่นคงมาก แต่ถ้าเป็นนิทานมันเป็นข่าวเล่า ข่าวลือ เป็นคำบอกเล่านะ นี่เข่าว่าก็ว่าตามเขา เวลาเขาเลิกว่า คุณดูกระแส เห็นไหม ดูกระแสสังคมที่เขาเล่น พวกสังคมที่ตลาดต้องการมีราคามากเลย พอเขาเลิกนะมันเศษของทิ้งเลย

นี่กระแสก็เหมือนกัน นี่ถ้ามันเป็นนิทานในหัวใจมันเป็นกระแส เวลาสังคมเขาไม่เห็นคุณค่า มันจะไม่มีราคาในตัวมันเลย แต่ถ้าเป็นความจริงนะ กระแสก็คือกระแส ตัวเราคือตัวเรา เป็นความจริงของเรา เห็นไหม นี่ชาวพุทธ พุทธศาสนาเป็นที่พึ่งที่อาศัย เราต้องเอาเข้ามาอาศัยในใจเราให้ได้ เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง